

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΠΡΑΞΕΩΝ ΕΡΓΩΝ ΤΟΜΕΑ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ

Η μεθοδολογία αξιολόγησης Αιτήσεων Χρηματοδότησης Πράξεων συγχρηματοδοτούμενων από το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Υ.ΜΕ.ΠΕΡ.Α.Α. βασίζεται στον «Οδηγό Αξιολόγησης Αιτήσεων Χρηματοδότησης Πράξεων» (τελικό σχέδιο) που συνέταξε η Ειδική Υπηρεσία Θεσμικής Υποστήριξης του Υπουργείου Οικονομίας, Υποδομών, Ναυτιλίας & Τουρισμού.

Η Διαχειριστική Αρχή εισηγείται προς έγκριση στην Επιτροπή Παρακολούθησης του Ε.Π. τη μεθοδολογία αξιολόγησης, τα κριτήρια επιλογής πράξεων και την εξειδίκευση αυτών για τις δράσεις του Προγράμματος.

1. Επιλογή μεθοδολογίας Αξιολόγησης

Για τα έργα του Τομέα Μεταφορών επιλέγεται η άμεση αξιολόγηση καθώς οι προσκλήσεις θα απευθύνονται σε συγκεκριμένους δικαιούχους λόγω της θεσμικής αρμοδιότητας τους. Πρόκειται για φορείς Υπουργείων σχετικών με την εφαρμοζόμενη πολιτική μεταφορών οι οποίοι εκ του νόμου έχουν την αποκλειστική αρμοδιότητα υλοποίησης των αντίστοιχων έργων (π.χ. ΕΡΓΟΣΕ Α.Ε., ΑΤΤΙΚΟ ΜΕΤΡΟ Α.Ε., ΟΑΚ Α.Ε. κ.λπ.). Οι εν λόγω φορείς ονοματίζονται ρητά ως δυνητικοί δικαιούχοι του Ε.Π. και αναφέρονται και στο Στρατηγικό Πλαίσιο Έργων Μεταφορών (ΣΠΕΜ). Σημειώνεται ότι οι προσκλήσεις θα αφορούν συγκεκριμένα έργα τα οποία με την υλοποίησή τους συνεισφέρουν άμεσα στην επίτευξη των ειδικών στόχων των Αξόνων Προτεραιότητας.

2. Στάδια επιλογής πράξεων

Η διαδικασία επιλογής των προς χρηματοδότηση πράξεων διενεργείται σε δύο στάδια:

-Στάδιο Α': Έλεγχος πληρότητας και επιλεξιμότητας πρότασης

-Στάδιο Β': Αξιολόγηση των προτάσεων ανά κριτήριο /ομάδα κριτηρίων.

Η αξιολόγηση πραγματοποιείται από τα αρμόδια στελέχη της Διαχειριστικής Αρχής για τους οποίους διασφαλίζεται ότι δεν υφίσταται σύγκρουση συμφερόντων και ότι διαθέτουν την απαιτούμενη εμπειρία για τη διενέργεια της αξιολόγησης.

Η Διαχειριστική Αρχή δύναται να ζητήσει την υποβολή συμπληρωματικών στοιχείων και διευκρινίσεων ενημερώνοντας εγγράφως τον δικαιούχο, σύμφωνα με τη διαδικασία: «Επιλογή και έγκριση πράξης (πλην ΚΕ)» του Συστήματος Διαχείρισης και Ελέγχου. Ο δικαιούχος θα πρέπει να αποστείλει τα αιτηθέντα στοιχεία εντός συγκεκριμένης προθεσμίας, πέραν της οποίας η πρόταση απορρίπτεται. Στη συνέχεια, η πρόταση αξιολογείται με βάση τον αριθμό πρωτοκόλλου υποβολής των συμπληρωματικών στοιχείων.

3. Κριτήρια Επιλογής των πράξεων

Οι αιτήσεις θα υποβάλλονται ηλεκτρονικά μέσω ΟΠΣ. Μετά τον αρχικό ηλεκτρονικό έλεγχο συμβατότητας που διενεργείται από το ΟΠΣ ακολουθεί το στάδιο Α'.

Στάδιο Α': Έλεγχος πληρότητας και επιλεξιμότητας πρότασης

Στο στάδιο αυτό διασφαλίζονται οι ελάχιστες προϋποθέσεις που προβλέπονται στο κανονιστικό πλαίσιο και την πρόσκληση προκειμένου η πρόταση να περάσει στο επόμενο στάδιο της αξιολόγησης.

Κατά τη διάρκεια εξέτασης του σταδίου Α' συμπληρώνεται το έντυπο «*Λίστα Ελέγχου Πληρότητας και Επιλεξιμότητας Πράξης*». Στο έντυπο αυτό περιλαμβάνονται όλα τα στοιχεία που αναφέρονται στον «Οδηγό Αξιολόγησης Αιτήσεων Χρηματοδότησης Πράξεων» κατάλληλα προσαρμοσμένα στις απαιτήσεις των έργων των Τομέων Μεταφορών και Περιβάλλοντος. Το έντυπο είναι κοινό και για τους δύο Τομείς.

Εκτός από τα κριτήρια που αναφέρονται στον Οδηγό, στο έντυπο **προστέθηκε επιπλέον ως απαίτηση η υποβολή βεβαίωσης περί μη παραγωγής εσόδων για τα έργα που δεν παράγουν έσοδα και η απαίτηση υποβολής Χρηματοοικονομικής Ανάλυσης για τα έργα που παράγουν έσοδα** ώστε να θεωρηθεί η υποβαλλόμενη αίτηση χρηματοδότησης έργου πλήρης.

Όλα τα κριτήρια του σταδίου Α', με εξαίρεση τα κριτήρια που σχετίζονται με αποφάσεις αρμοδίων οργάνων, τα οποία ενδέχεται να μην απαιτούνται, έχουν υποχρεωτική εφαρμογή και η θετική αξιολόγησή τους αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για να ξεκινήσει το στάδιο Β'.

Σε περίπτωση που δεν εκπληρώνονται όλα τα κριτήρια, η πρόταση απορρίπτεται και ενημερώνεται ο δικαιούχος.

ΣΤΑΔΙΟ Β': Αξιολόγηση των προτάσεων ανά ομάδα κριτηρίων.

Κατά το στάδιο Β' διενεργείται η αξιολόγηση των προτάσεων σύμφωνα με τα κριτήρια αξιολόγησης τα οποία διακρίνονται σε πέντε βασικές ομάδες. Οι ομάδες αυτές όπως περιγράφονται στον Οδηγό αποτελούν ξεχωριστές ενότητες του εντύπου Φύλλο Αξιολόγησης Πράξεων ως ακολούθως:

Α. Πληρότητα και σαφήνεια του περιεχομένου της πρότασης

Β. Ενσωμάτωση οριζόντιων πολιτικών και τήρηση θεσμικού πλαισίου

Γ. Σκοπιμότητα της πράξης

Δ. Ωριμότητα της πράξης

Ε. Διοικητική, επιχειρησιακή και χρηματοοικονομική ικανότητα δικαιούχου

Τα κριτήρια αξιολόγησης των προτάσεων του σταδίου Β' έχουν εξειδικευτεί ανά Άξονα Προτεραιότητας, Επενδυτική Προτεραιότητα, Ειδικό Στόχο και Δράση και αποτυπώνονται στα Φύλλα Αξιολόγησης Πράξεων που συνοδεύουν τη μεθοδολογία.

Στην περίπτωση δράσεων με τα ίδια χαρακτηριστικά εφαρμόζεται ο ίδιος τύπος κριτηρίων.

Τα κριτήρια έχουν εξειδικευτεί πέραν του Οδηγού Αξιολόγησης και συνοδεύονται από υποστηρικτικούς πίνακες/εκθέσεις οι οποίοι αφορούν:

α) στον διαχωρισμό του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου των έργων που υλοποιούνται σε φάσεις (Πίνακας Α)

β) στην υποβολή έκθεσης τεκμηρίωσης εξασφάλισης της προσβασιμότητας των ΑμεΑ

γ) στον έλεγχο της συμβατότητας της πράξης με την ΣΜΠΕ του Προγράμματος (Πίνακας Β3)

δ) στον έλεγχο ωριμότητας των έργων του Τομέα Μεταφορών (Πίνακες Δ1, Δ2)

Επίσης έχουν προστεθεί ειδικά κριτήρια τα οποία αφορούν στον έλεγχο:

α) της τήρησης του θεσμικού πλαισίου για την χρήση/εφαρμογή των απαραίτητων συστημάτων τεχνολογιών πληροφορικής στα έργα μεταφορών όπου αυτό απαιτείται (κριτήριο Β6)

β) της συμβατότητας της πράξης με το Στρατηγικό Πλαίσιο Επενδύσεων των Μεταφορών (κριτήριο Γ1)

Τα επιμέρους κριτήρια των ομάδων παρουσιάζονται αναλυτικά στη συνέχεια:

Α. Πληρότητα και σαφήνεια του περιεχομένου της πρότασης

Α1. Πληρότητα και σαφήνεια του φυσικού αντικειμένου της προτεινόμενης πράξης

Α2. Ρεαλιστικότητα του προϋπολογισμού

Α3. Ρεαλιστικότητα του χρονοδιαγράμματος

Α4. Λειτουργικότητα της πράξης αυτοτελώς ή σε συνδυασμό με άλλο έργο που υλοποιείται ή θα υλοποιηθεί

Στην περίπτωση έργων που υλοποιούνται σε φάσεις απαιτείται η συμπλήρωση ειδικού Πίνακα Α στον οποίο θα περιγράφεται αναλυτικά το φυσικό και οικονομικό αντικείμενο της κάθε φάσης του έργου.

Επίσης όσον αφορά στην κάλυψη του κριτηρίου Α3 απαιτείται η συμπλήρωση τυποποιημένων (πινακοποιημένων) χρονοδιαγραμμάτων εξέλιξης του έργου, τα οποία θα συνοδεύουν την πρόσκληση και θα συμπληρώνονται από τον δικαιούχο κατά την υποβολή της πρότασης.

Στην ανωτέρω κατηγορία πέραν των προβλεπόμενων στον Οδηγό Αξιολόγησης έχει προστεθεί και το κριτήριο Α4 στο οποίο εξετάζεται η λειτουργική αυτοτέλεια της πράξης.

Η Πράξη θα πρέπει να λαμβάνει θετική τιμή "ΝΑΙ" σε όλα τα κριτήρια.

Β. Ενσωμάτωση οριζόντιων πολιτικών και τήρηση θεσμικού πλαισίου

B1. Τήρηση των εθνικών και κοινοτικών κανόνων ως προς τις δημόσιες συμβάσεις έργων, μελετών, προμηθειών και υπηρεσιών

B2. Συμβατότητα της πράξης με τους κανόνες του ανταγωνισμού και των κρατικών ενισχύσεων

B3. Αειφόρος Ανάπτυξη

B4. Προαγωγή της ισότητας των φύλων και της μη διάκρισης

B5. Εξασφάλιση της προσβασιμότητας των ατόμων με αναπηρία

B6. Τήρηση του θεσμικού πλαισίου για τη χρήση/εφαρμογή των απαραίτητων συστημάτων τεχνολογιών πληροφορικής στα έργα μεταφορών

Όσον αφορά στην αξιολόγηση του κριτηρίου B3 θα εξετάζονται τα ερωτήματα του Πίνακα B3 που αφορούν τη συμβατότητα της πράξης σε σχέση με την εγκεκριμένη ΚΥΑ Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων του Ε.Π.

Επίσης όσον αφορά στην κάλυψη του κριτηρίου B5, απαιτείται η υποβολή από τον Δικαιούχο έκθεσης τεκμηρίωσης με αναλυτική περιγραφή των μέτρων που έχει λάβει για την τήρηση της εξασφάλισης προσβασιμότητας των ατόμων με αναπηρία.

Στην ανωτέρω κατηγορία πέραν των προβλεπόμενων στον Οδηγό Αξιολόγησης έχει προστεθεί το κριτήριο B6 στο οποίο εξετάζεται η τήρηση του θεσμικού πλαισίου για την χρήση/εφαρμογή των απαραίτητων συστημάτων τεχνολογιών πληροφορικής στα έργα μεταφορών.

Η Πράξη θα πρέπει να λαμβάνει θετική τιμή "ΝΑΙ" ή "ΔΕΝ ΕΦΑΡΜΟΖΕΤΑΙ" σε όλα τα κριτήρια.

Γ. Σκοπιμότητα πράξης

Γ1. Αναγκαιότητα υλοποίησης πράξης

Γ2. Αποτελεσματικότητα της πράξης/Συμβολή της πράξης στην επίτευξη των ειδικών στόχων και αποτελεσμάτων του Άξονα Προτεραιότητας

Γ3. Αποδοτικότητα της πράξης

Γ4. Αξιοποίηση, βιωσιμότητα

Γ5. Συνέργεια και συμπληρωματικότητα με άλλα έργα που υφίστανται ή υλοποιούνται στο πλαίσιο του ΕΠ ή άλλων προγραμμάτων

Όσον αφορά στην κάλυψη του κριτηρίου Γ1 αυτό εξετάζεται με βάση Μελέτη Σκοπιμότητας ή σχετική έκθεση τεκμηρίωσης της σκοπιμότητας υλοποίησης της Πράξης (ανάλογα με το μέγεθος και τη φύση του έργου).

Επιπρόσθετα στο κριτήριο Γ1 εξετάζεται η συμβατότητα της πράξης με το Στρατηγικό Πλαίσιο Επενδύσεων των Μεταφορών (ΣΠΕΜ).

Σχετικά με τα κριτήρια Γ2 και Γ3 βελτιώθηκε η διατύπωση της εξειδίκευσης των κριτηρίων σε σχέση με τον Οδηγό Αξιολόγησης ώστε να αντανakλούν καλύτερα στην εφαρμογή του μαθηματικού τύπου. Επιπρόσθετα στο κριτήριο Γ2 εξετάζεται και η συμβολή της πράξης στο Πλαίσιο Επίδοσης.

Η Πράξη θα πρέπει να λαμβάνει θετική τιμή "ΝΑΙ" ή "ΔΕΝ ΕΦΑΡΜΟΖΕΤΑΙ" σε όλα τα κριτήρια.

Δ. Ωριμότητα πράξης

Δ1. Στάδιο εξέλιξης των απαιτούμενων ενεργειών ωρίμανσης

Δ2. Πρόοδος διοικητικών ή άλλων ενεργειών

Στα έργα υποδομών και προμηθειών του Τομέα Μεταφορών απαιτείται η συμπλήρωση του Πίνακα Δ1 ανά υποέργο για την αξιολόγηση της ωριμότητας ενός έργου. Μια πράξη μπορεί να ενταχθεί εφόσον παρουσιάζει επαρκή βαθμό ωριμότητας (όπως αυτός καθορίζεται στον Πίνακα Δ1). Σε περίπτωση πράξης με περισσότερα του ενός υποέργα, αυτή θεωρείται ώριμη, αν υποέργα αθροιστικού Π/Υ >70% της πράξης, κρίνονται ώριμα. Ο Πίνακας Δ1 έχει διαμορφωθεί για όλους τους τύπους των έργων μεταφορών (Σιδηροδρομικά έργα, Οδικά έργα, Λιμενικά έργα, Έργα Μετρό, Αεροδρόμια, Κτιριακά και Προμήθειες).

Για την αξιολόγηση του κριτηρίου Δ2, για τα προτεινόμενα έργα του Τομέα Μεταφορών απαιτείται η συμπλήρωση του Πίνακα Δ2 ώστε να αξιολογηθεί η πρόοδος των διοικητικών ενεργειών. Στον Πίνακα Δ2 καθορίζεται πότε κρίνεται επαρκής η πρόοδος των διοικητικών ενεργειών ώστε να ενταχθεί το έργο.

Η Πράξη θα πρέπει να λαμβάνει θετική τιμή "ΝΑΙ" ή "ΔΕΝ ΕΦΑΡΜΟΖΕΤΑΙ" σε όλα τα κριτήρια.

Ε. Διοικητική, Επιχειρησιακή και Χρηματοοικονομική Ικανότητα δικαιούχου

Ε1. Διοικητική ικανότητα του φορέα της πρότασης (δικαιούχου)

Ε2. Επιχειρησιακή ικανότητα του δικαιούχου

Ε3. Χρηματοοικονομική ικανότητα του δικαιούχου

Τα ανωτέρω κριτήρια εξετάζονται σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο Παράρτημα ΙΙ του Οδηγού Αξιολόγησης Αιτήσεων Χρηματοδότησης Πράξεων.

Η Πράξη θα πρέπει να λαμβάνει θετική τιμή "ΝΑΙ" ή "ΔΕΝ ΕΦΑΡΜΟΖΕΤΑΙ" σε όλα τα κριτήρια.

Η διαδικασία αξιολόγησης εφαρμόζεται διαδοχικά για τις επιμέρους κατηγορίες κριτηρίων.

Το αποτέλεσμα της αξιολόγησης και η τεκμηρίωση του κάθε κριτηρίου καταγράφεται αναλυτικά στο έντυπο Φύλλο Αξιολόγησης Πράξεων.

Σε περίπτωση που η πρόταση αποκλείεται σύμφωνα με το αποτέλεσμα αξιολόγησης μιας κατηγορίας κριτηρίων, η Διαχειριστική Αρχή διακόπτει την αξιολόγηση. Ωστόσο, μπορεί κατά την κρίση της και εφόσον οι συνθήκες επιτρέπουν να προβεί στην αξιολόγηση και άλλων κατηγοριών κριτηρίων ώστε η αιτιολογημένη απόρριψή της να περιλαμβάνει κρίση σε μεγαλύτερο εύρος της πρότασης.